

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 4 frt
Félévre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A vasutügy.

Hetek multak el a nélkül, hogy a vasutügyben bármi említésre méltó történt volna és ez a tévhitesség, ez a semmittevés, aligha nem előjele az ügy elposványosodásának.

Az ügy sokkal fontosabb, sürgősebb, semhogy a „majd holnap“ rossz elve alkalmazható volna; erélyes, gyors eljárást kellene fogantatni, ha hogy a szentesi pályát folytatni akarnák H.-M.-Vásárhely irányában.

Az ügy ilyképi állása különben majdnem természetes. Szentes, a jelenlegi végállomás, még mindig hiszi, reményli, hogy mint ilyen, nemcsak megmaradhat, de jövedelmező leend. Csalódik azonban, mert dacára annak, hogy a minimalis tarifa alkalmaztatik; dacára annak, hogy öszszel ugyyszólván a legjobb és legelőnyösebb szállítási idényben nyitattott meg e vonal: mégis a forgalmi költségek levonása után nem marad annyi jövedelme, hogy az elköltött százezrek kamatát fizesse, eltekintve a törlesztési hányadoktól. Másrészt Szentes taktikája az: nem vinni, nem vállalni a kezdeményező szerepet; nem pedig az okon, mert a többi érdekeltiséggel szemben ugy a közönyös szerepet vivén, majdnem a negativ terére állhat és nemhogy ő viselje a leendő nagy építkezési költségek jó részét, jó lesz, ha hogy nem kíván semmit. Ez eljárásban van eszély, de kérdés, hogy célra vezető-e e ténykedés?!

Vásárhely könnyen várhat, annak van vasuti összeköttetése, a marosi érdekeltiségről mitsem hallani, Csongrádmegye a vezérszerepet nem vállalta; Bethlen gróf számítása tévedésen alapult, az általa kért — de méltánytalan föltételeket az érdekelt városok, hatóságok, községek nem hajlandók teljesíteni, ő az elmunkálat engedély birtokában rendjén hiszi szénáját, pedig ez ügy ily kombináció mellett nem áll jól a nevezettek és jelzettek egyikére sem.

De nem kevésbé rosszul állunk mi mindszentiek.

A régi lelkesedés, akadályt nem ismerő vagy azt leküzdő tevékenység kihalt a vezérférfiakban?! Ha nem halt is ki, de szunnyad, még pedig olyan mélyen, hogy talán csak a szentes-h.-m.-vásárhelyi pálya legelső vonatának füttyje fogja őket fölébreszteni a semmittevésből, azon ébredés későn lesz, nemcsak a közel jövőrei tekintettel, hanem évtizedekre, talán évszázadokra.

A körös-tisza-marosi ármentesítő társulat legutóbb megtartott választmányi s közgyűlési alkalmából együtt voltak e vidék jobbjai, birtokosai, befolyásos egyénei. Mily kitűnő és önként kínálkozó alkalom volt ez arra, hogy a vasutügy legalább elvben megvitattassék. Természetszerűleg kellett volna, hogy valakinek joga és jogcíme lett legyen ily értekezlet összehívására. Csongrádmegye elutasította a vezérszerep vitelét, Szentes nem akar kezdeményezni, H.-M.-Vásárhelynek nincs baja, de

a marosi érdekeltiség tagjai is vasutal bírók, Szegvár, Mindszent pedig kicsiny, kevés, hogy ily nagyszabású ügyet vezéreként kezébe vegyen, maradt tehát a semmittevésnél.

Igaz, hallottuk, hogy egyesek beszéltek a vasutügy felől, de az nem volt értekezlet, annak csakis káros befolyása lehet az ügyre, mert a szentesiek véleménye nem azonos a h.-m.-vásárhelyiekével, érdekeik sem azonosak, hogy pedig — helyi érdekű pálya építéséről lévén szó — a közbeeső két nagy község mit akar, mit áldoz, hogy célt érjen, az mellékesnek vétetik.

Az esetleg építendő pályát nem akarják a szentesiek, vásárhelyiek Mindszent felé irányítani, mert a vonal így néhány kilométerrel hosszabb, ez igaz, de igaz az is, hogy Mindszent-Szegvárnak 18—20000 lakosa van, hogy e két község vasutépítés céljára 150000 frtot haladó összeget szavazott meg; igaz, hogy e községek az építendő vaspálya által csak akkor érnek célt, ha hogy e közvetlen érintendi a vasut: ámde ki gondol ezzel!?

Gondolkozzanak e községek jobbjai, iparkodjanak hovaelőbb azon, hogy a szentesieket megnyerjék azon eszmének, hogy ő reájuk mindegy, ha a vonal hosszabb is néhány kilométerrel, az áru forgalom annál nagyobb, a személyek közlekedése annál élénkebb lesz minél közelebb építetik a vasut az illető községhez; a vásárhelyiek ugy is tudják, hogy a tervbe vett vonal ha Mindszent-Szegvárt érinti is, még mindig 35—40 kilométerrel lesz rövidebb, mintha áruikat Csabán avagy Szegeden át szállítják Bpestre, avagy tovább.

Hogy Szegvár, Mindszent az építendő vonalba bevonassék, az ellen csakis a 6—7 km. kerülő szól, nem szabad azonban szem elől téveszteni, hogy: két népes községről van szó, hogy e községek az építési költségeket az önmagukéból fedezik, hogy ugy az állam hozzájárulási aránya, mint a megye közmunkaváltsági pénztárból veendő segély és hozzájárulási összeg annál nagyobb lehet és leend, minél több községet érintendi az építendő vonal a megye keretébe tartozó községeknek, és hogy elesnek a szükségkép létesítendő műutak költségei.

Néhány kilométerrel hosszabb vonal nagyobb távolságnál számításba alig jő, de két népes, lehető módú község lakóinak érdekeit semmibe venni, jogtalan, méltánytalan, talán célszerűtlen is, mert van még más vasuti vonal létesíthetésére is ut, alkalom, de hisszük, hogy arra szükség nem lesz.

Mindszent község szervezeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

A községi pótdó kivetésénél az 1886. XXII. t.-c. 130. §. alkalmazandó; behajtására nézve pedig az 1883. évi XLIV. t.-c. rendeletei iránydók.

A megállapított költségvetés szoros megtartásáért a tanács felelős.

190. §. Ha a költségvetésben fölvevett valamely összeg már teljesen fölhasználott s illetőleg a megrendelések által már teljesen terhelve van, a tanács a közgyűléshez jelentést tenni tartozik s a mennyiben még a már kimerült alap terhére előre láthatólag mellözhetlen kiadások mérülnek föl, jelentését erre vonatkozólag is kiterjeszti, a melynek folytán a képviselői közgyűlés vagy új födözeti alapról gondoskodik, vagy pedig elrendeli, hogy más rendeltetésű előirányzat feleslege fordittassék a kimerült alap segélyére.

191. §. Ha időközben előre nem látott körülményeknél fogva rendkívüli kiadás szükségé áll elő, ez iránt a tanács esetről-esetre kimerítő jelentést és a födözeti-alap előállítását véleményező javaslatot terjesztend a közgyűlés elé.

192. §. A zárszámadásokra nézve a törvény rendelete szorosan megtartandó lévén, az e tekintetben szükséges intézkedések megtétele és foganatosításuk feletti felügyelet, a tanács jog- és kötelmi köréhez tartozik.

II. RÉSZ.

I. FEJEZET.

Az előljáráóság, segéd-, kezelő- és szolgálatszernélyzet javadalmazása.

193. §. Az előljáráóság tagjainak, segéd-, kezelő- és szolgálatszernélyzetnek járandóságai olykép állapittatnak meg, hogy az eddigi gyakorlat szerint minden irodai- és világitó szerekkel elláttatnak.

194. §. Az előljáráóság, segéd és kezelőszernélyzet, ugy a szolgálk évi járandóságai:

M e g n e v e z é s	Összesen		Egyenként	
	frt	kr.	frt	kr.
Bíró	250	200	250	200
Törvény- vagy II.-od bíró	150	300	150	300
Tanácsbeli (I. esküt)	100	376	100	376
Tanácsbeli jegyző	376	600	376	600
I. aljegyző	600	550	600	550
II. aljegyző	550	400	550	400
Közpénztárnok	400	400	400	400
Adópénztárnok	400	350	400	350
Községi orvos	350	400	350	400
Irnök	400	80	400	80
Szülélnő	80	300	80	300
Végrehajtó	300	40	300	40
Borbély	40	600	40	600
Lovas-hadnagy	600	192	600	192
Utkaparó	192	144	192	144
Tizedes	144		144	

Ezen fizetésen felül:

a) a tizedesek, lovas hadnagyok minden évben egy kalappal — egyik téli, másik nyári — csizmával, egy nyári teljes, minden két évben egy kék posztó téli teljes öltözettel, s minden harmadik évben egy bőrbélésű dolmányval, egy posztó köpenyeggel és egy meleg sikkával láttat-

nak el. A lovas hadnagy kék posztó nadrágja, a lovaglónadrág szerint bőrrel bevondandó;

b) egy tizedes a község házában, egy a vásártéren, a cédulabáznál természetben lakást kap, kettőnek pedig 20—20 ft lakbér állapítatik meg;

c) az utkaparót a szükséges szerszámokkal a község látja el;

d) a II-od aljegyző 550 ft fizetéséből 100 ft lakbér átalányt képez.

195. §. Az adóvégrehajtók fizetését képezi az adozó felektől beszédendő, s a végrehajtási fokozatok után, az egyszerű megintést kivéve, melyért külön díj nem szedhető, törvényesen járó megállapított végrehajtási költség. Ezen, a pénztárnokok által beszédendő végrehajtási költséget, ugyanazok a végrehajtóknak leendő kiszolgáltatás végett a bírónak minden hó végével átszámolni tartoznak, s ezt a végrehajtók egymás között egyenlő arányban kapják. Ugyancsak a végrehajtókat illeti a községi bíraskodás alá tartozó ügyekben hozott ítéletek végrehajtásáért törvényhatóságilag megállapított eljárás díj, mindegyiket a maga működési területén.

Ha azonban a kincstárt érdeklő követelések bármely nemének behajtása céljából a végrehajtók mulasztása folytán, a község terhére állami adóvégrehajtók alkalmaztatnának, ez esetben mindaddig, míg a végrehajtás állami közegekkel eszközöltetik, a végrehajtás költség élvezetére igényt nem tarthatnak.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— **Eljegyzés.** Lapunk nyomdájának egyik tulajdonosa, Gál Vilmos ur, folyó hó 7-én tartá eljegyzését Jász-Kisérén Pintér Mariska kisasszonnyal, Pintér József ottani kereskedő kedves leányával. Sok szerencsét kívánunk a jegyes párnak.

— **Hivatalok megvizsgálása.** Zombori Rónay Lajos főispán ur ő méltósága Tóth János megyei főjegyző kíséretében a csongrádi és tiszántali járás szolgabírói hivatalokat inspiciálta. Mint értesülünk, a kis munkaerő mellett a nagy forgalmu hivataloknál mindent kellő rendben talált.

— **Népfőlkelő tiszt.** A Mindszenti népfőlkelők közül eddigelé nem neveztetett ki senki. Imre napján kézbesítették Ivánkovits Imre uradalmi kasznárnak tiszté kineveztetését. Fogadják jó kívánatainkat.

— **Csongrád megye kézi- és fali térképe.** A közoktatásügyi miniszterium, segitendő a hiánynon, hogy eddig az iskolák, a megye földirtának oktatásánál oly nélkülözhetetlen megyei térképekben szükölködtek, a budapesti Posner K. L. és fiai jöhírű cégnél az ország egyes megyei kézi- és fali térképeinek készittetését eszközölte ki, egyszeremind minden iskolára kötelezővé tevén egy-egy fali, minden jobbmódu tanulóra egy-egy ily kézi térkép beszerzését. Volt alkalmunk a nevezett müintézetből kikerült díszes térképet látni, mely Csongrád megyét tünteti föl.

— **Lótenyésztőink figyelmébe.** A m. kir. debreceni 2-ik honvédhuszárezred pótlóvázó birtossága, november hó 22-ik napján Orosházán d. e. 9 órakor a község házában pótlóvakat fog vásárolni közvetlen a tenyésztőktől. A bevásárlandó lovak életkora 5—8 évig, — 4½ éves lovak csak akkor vétetnek meg, ha jól kívannak fejlődve, a legkisebb magasság 157 cmeter, a legmagasabb pedig 166 cmeter.

— **Az országos nőiparegyület nyílt felhívást** bocsájtott ki a magyar közönséghez, melyben gyűjtés eszközölését kéri. Az országos nőiparegyület célja, a nők keresetképességét előmozdítani és

fejlesztetni, különösen pedig gyakorlati szaktani-ás által oda hatni, hogy a nők magukat önerejükkel tisztességes kereset által fentarthassák. Az országos nőiparegyület ezen célja megvalósítása érdekében két nőipariskolát (Pesten VII. ker. ösz-utca 7. sz. a. Budán várkertibazár) tart fenn, melyben a tanulók az elméleti tárgyakon kívül a női kézimunkák és gyakorlati iparágak minden nemében alapos kiképzést nyernek. Ezek között különösen felemlítendők: fehérnemű varrás, himzés, gépenvarrás, gépkötés, csipkeverés, díszmü és pipere munkák. E célra való gyűjtés végett, e kerülethez tartozó összes községeknek egy-egy gyűjtő iv a szolgabírói hivatal által megküldetett.

— **Tüz.** Gémes Gábor szegvári lakos háza a múlt hó végén tűz által elhamvasztatott. A szerencsétlenség oka vizgázatlanság.

— **Műszaki fölülvizgálat.** A szentes-kunszentmártoni helyi érdekü vasut műszaki fölülvizgálatát a közmunka és közlekedési miniszter Maleter Zoltán műszaki tanácsos vezetése alatt elrendelte s megkezdésének határidejüül november hó 14-ének délelőtti 9 óráját, öszszejöveteli helyüül pedig a kun-szentmártoni pályaházat tüzte ki. A műszaki fölülvizgálatot foganasító bizottságban a m. kir. vasuti föfelügyelőségnek, a m. kir. államvasutak igazgatóságának s a szentes-kunszentmártoni helyi érdekü vasut vérehajtó bizottságának képviselői veendenek részt.

— **A csongrádi vasut építésére** az előkészületeket már néhány hét óta foganatosittják, e héten pedig a vállalkozó már a legnagyobb erővel hozzá fogott a földmunkálatokhoz, mert még ez évben be kell azt fejeznie. Jövő év április hóban a csongrádiaknak is fütüül a „vasut.“

— **32 tót árva érkezett** e hó 7-én Nyitra vármegyéből Szentesre, a kik egyes jólelkü családokhoz lettek tartás és neveltetés végett elhelyezve. A szegény árvákat egy felügyelő és egy felügyelő nő kísérte s velük jött Szegi Mihály nyitramegyei fözsolgabíró is. A kicsinyek a város háza nagy termében voltak elszállásolva s az elhelyezésig a város látta el őket élelemmel. Az egyes családokhoz való elhelyezést Balogh János megyei árvaszéki elnök felügyelete mellett Pataki Imre közgyám eszközölte. Mindszentről K. Nagy László egy kis leányt vállalt el. Nem ajánlhatjuk eléggé polgártársainknak az árvák iránti jó bánásmódot, ez által mig egyrészt a magyarosodásnak, tehát hazafias célnak szolgálnak, másrészt a szegény árvák irányában a könyörületesség magasztos erényét is gyakorolják. Hogy mennyit éheztek ezek a szegény gyermekek odahaza, — a menyinyben az árváknak ott-hona lehet — mutatja az az eset, hogy 8 napig Nyitra vármegye élélmezte őket, csakhogy az ut fáradaimait kibírassák, de legjobban illusztrálja e következő, igazán szivfácsaró történet. Hatvanban a vasuti állomásnál megvendégelték őket, kaptak zsenlyét, szalonnát, virslit stb. és a szegény gyermekek egész csodálkozással kérdeztek a felügyelőtől, hogy micsoda játékszerek ezek? Ezek a szegény gyermekek még buza kenyere sem láttak!

— **Pályatévészett vadállat.** A „Budapesti Hirlap“ írja: Az Alföld kellös közepébe, Csongrád megye rónájára, a melyen csak mint szelid erkölcsü házi vad ismeretes a disznó, a napokban betévedt egy vadkan. Honnan jött, máig se tudja senki, mire a derekegyházi uradalom emberei észrevették, már ott gázolt a kukoricában. Beszaladtak Iványos Miklós ispánhoz Ördögös pusztára bejelenteni a ritka vendéget. Az uradalmi tiszték nem is akartak hinni a dologban, de azért fölfegyverkeztek a ritka vadászatra. És csakugyan rá is akadtak a vad-disznóra, egy igen szépen kifejlődött fiatal példányra, mely egy ingoványos réten húzta meg magát. Az alföldi emberek nagy készüllettel

fogtak a ritka vadászathoz. Összehívták a lovascsöszöket, egy lovas pedig benyargalt Derekegyházára; megjött Pesina Ede tisztartó és Ördögös pénztáros, hogy nekik is legyen részük a ritka vadászathoz. Öt puskással és 3 lovas-hajtóval kezdődött az érdekes hajsz. Csakhamar kizavarták helyéből a vaddisznót, meg is sebesítették, de azért örült vágatással rohant tova. Nyomban utána a három lovas-hajtó és a vadászok kocsin. S dacára, hogy a hajtók nagyon jó lovasok voltak, nem bírták utólérni a vadkant, pedig menekülés közben rá is löttek. A derekegyházi határban végre az ottani kanász ebei eléje kerültek s az ugys teljesen kimerült állat két tűz közé került. Csaknem egyszerre érték a pénztáros és a tisztartó golyói, melyek leterítették. A vaddisznót azután bevitték Ördögösre, hol a pusztá kicsinyje-nagyja öszszeszaladt a ritka vad látására. (Mi meg mult télen a Ludas bozótjai között farkast láttunk, nem sokára le is lötték.)

— **Egészségügyi fiókegyesület Szegeden.** Érdekes gyűlést hívott öszze mult vasárnap délelőtt a városi székepület közgyűlési termébe Szluha Ágoston főkapitány. Egészségügyi egyesület alakult meg ezen a gyűlésen, mint az országos egészségügyi egyesületnek fiókja. A szép számmal öszszegyült orvosok, gyógyszerészek és iskolaigazgatók gyűlését a főkapitány nyitotta meg. A budapesti kiállítás alkalmával tartott egészségügyi kongresszuson midön megalakították az országos egészségügyi egyesületet, ezt akkép tervezték, hogy később a vidéken hozzátartozó fiókegyesületek állításának föl. Az országos egyesület most elérkezettnek látta az időt, hogy a fiókegyesületek szervezése körül mozgalom induljon meg s e végből tudakozódott Szegeden, hogy lehetne-e ott egyesületi fiókot föllállítani. Ezért hívta öszsze a főkapitány a gyűlést. Ennek előterjesztése után a főkapitány bejelentette, hogy az alapszabályok értelmében fiókegyesületnek legalább 12 taggal kell birnia s fölhívja a jelenlevőket, hogy beakarnak-e lépni az alakuló egyesületbe. Kovács dr. tisztü főorvos ismertette aztán az alapszabályokat, s Herzl dr. fölszólalása után a gyülekezet kimondta, hogy a fiókegyesület létesítését óhajtja. Erre a gyűlés tagjai közül huszan fölül be is léptek Szegeden létesítendő fiókegyesületbe. A megalakulást be fogják jelenteni a központnak azzal az előterjesztéssel, hogy bizzon meg valakit az ottani fióknak végleges szervezésével.

— **Nagyobb nyeresemény.** Az esztergomi Lapokban olvassuk, hogy egy ottani lakos egy a pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzleténél vásárolt részletiv alapján október hó 1-én a Bécs városi sorsjegyek másod főnyereseményét 20,000 frttal, volt szerencsés megnyerni. — Midön ezt felemlittük, nem mulasztjuk el a fenti intézet, lapunknak mai számában megjelent hirdetésére t. olvasóink figyelmét felhívni.

— **Kömvés Imre** a jó humoru előadásáról országosan ismert komikus színész, ki a szegedi debreceni, aradi, s több első rendü színházaknál több éven át, mint komikus, általános elismeréssel működött, jelenleg községünkben tart előadásokat. Községünkben már többször föllépett, s igen jó emléket hagyott maga után s így felesleges is a közönségnek bővebben ajánlani; csupán azt emlitjük meg, hogy jelenleg neje (Csongrády Juliska) énekesnő, szintén fel fog lépni, kinek szép hangjáról dicsérőleg írnek a lapok. A ki tehát a mai estét kedélyesen akarja eltölteni, az ne mulassa el a Kömvés pár előadását meghallgatni. Ma este a Stern-kávéházban lesz az előadás. Lesznek szép szivhez szóló, s a magyar ember kedélyére ható népdalok, komikus, magán és párjelenetek, kacagásig mulattató énekek és sok oly bohóság, hogy e cikk íróját már előre is annyira utólérte a nevetési inger, hogy kacagási göresöket kapván, kénytelen letenni a tollat.

— Fontjával a dohányt. Szálas galamb-szahu ember lépett be Csabán egyik kereskedésébe s mély hangon szólította meg az üzletben lévő asszonykát, adjon az ifju asszony egy font dohányt. „Nem fontjával mérik azt bátyó.“ „Hajszén a hogy mérik, ugy mérik, nem ismerem én az új világot, mert tizenöt esztendő óta nem láttam egyebet a dutyinál. Vagy nem hallotta hírét Darvas Jánosnak, annak a híres betyárnak! No hát az én vagyok.“ Az asszony megrémült s egy szót sem szólt ijedtében. „No azért ne ijedjen meg az ifjasszony. Régen volt az, csendes ember lettem én azóta, hát hogy adják azt a dohányt.

— A civilizáció és a szájkonzerváló szerek. Lovelozónak a következőket írja. „A civilizáció foka a szájkonzerváló szerek mennyiségének felhasználása körül mutatkozik.“ Egyik tudósunknak ezen szavai annál igazabbak, mert valóban épen ott található a legtöbb rossz fog, a hol a civilizáció legmagasabb fokát elérte és a tudomány mindent elkövetett, hogy e kinövést orvosolja. Ma már p. o. abban a helyzetben vagyunk, hogy a fogfájást nem csak csökkenteni, hanem annak elejét venni is képesek vagyunk. Az eszközök, melyekkel e célt elérni törekszünk nagy számuak, de a melyekkel elérjük, csak csekély számuak. Vannak ugyan különféle jó és hasznos szájkonzerváló szerek, de csak kevés oly szer van, mely a fogfájást nemcsak megszünteti, hanem elejét is veszi. Szakemberek által tett kísérletek arra az öröndetes eredményre vezettek, hogy a Kothe-féle fogviz a fogfájást néhány heti állandó használat után mindenkorra megszünteti, ha csak a baj nem helyi okokban gyökeredzik. Ez a körülmény annál öröndetesebb, mert eddig valóban nem tudtuk, hogy miként szabadulhatunk meg alaposan a fogfájástól. A Kothe-féle fogviz a vidéken a legtöbb gyógyszerárban és Budapesten Török József gyógyszerárban csekély 35 krért kapható.

Szabályrendelet

Horgos, Kistelek és Mindszent községekben heti vásárokon az idegen iparosok készítményeinek elárulhatása tárgyában.

1. §. Horgos, Kistelek és Mindszent községekben iparkészítményeket, hetivásárokon a nem helyben lakó következő iparosok vannak jogosítva forgalomba hozni és eladni; u. m. aranyozó, bőrdöns, cukrász, esztergályos, fazekas, fésűs, gombkötő és paszományos, hangszer készítő, kárpitos, kefekötő, kelmepestő, kesztyűs, kocsigyártó, kosárfonó, könyvkötő, mézeskalácsos, nyerges, szijgyártó, puskaműves, rézöntő, tajték- és pipafaragó és timár.

2. §. Az Árva-, Turóc-, Zólyom- és Szepesmegyebeli házaló kereskedők, kik a régi szokás alapján a heti vásárokat látogatják, eddigi joguk gyakorlatában meghagyatnak ugyan, s a visszaélések megátlása tekintetéből ezen megyék lakossága csak oly árukat hozhat a heti vásárokról forgalomba, melyek külsőleg s nyilvánvalólag felismerhetőkké tételnek arra nézve, hogy azok nem kereskedésből vettek, hanem valóban azon megyékben házilag készítettnek; és annak bizonyítása és megérősítése azon vármegye pecsétjével van ellátva.

Stammer Sándor
alispán.

CSARNOK.

A kis árva.

Boldogtalan vagyok!
Annak szült jó anyám, —
Ki korán elhala,
S a sors lett mostohám...

Nincs ki vigasztalja
Bánatos lelkeket,
Nincs ki letörülje
Keserű könnyemet.

Jó anyám karjai —
Melyek ápoltnak —
Dermedten pihennek
A hideg hant alatt.

S mely édes szavakkal
Vigasztalt engemet,
Az a beszédes ajk
Örökre néma lett. — — —

S az a szív, mely egykor
Érettem dobogott —
Nem doboghat többé!...
Az a szív már halott!

Oh hol találok én
E földön oly szívet,
Mely oly hön s igazán
Szeressen engemet?...

Az emberek között
Akár merre megyek, —
Mint a sziklafalak
Mind oly szívtelenek. —

S ha egy kis időre
Adnak is tén tanyát,
Nincs, a ki pótolná
A meghalt jó anyját!

Ágyat idegen kéz
Hidba vet nekem!
A bánat terheit
Ki nem pihenhetem. — —

A temető kertben
Kis keresztcske van!
Csak ott pihenhetek
Nyugton és boldogan.

Boldog máskor soha!
Csak álomban vagyok,
Mert anyámhoz viszek.
Mennybe az angyalok.

Kőműves imre.

Vegyes.

A kifőzött szőlőtörköly, mint baromfi-tápszert.

Több helyen láttam már a kifőzött szőlőtörkölyt szarvasmarhának, birkának póttápszertül felhasználni; de azt is láttam, hogy egyszerűen csak félrevertették s idővel, mint trágyát felhasználták. Igaz, hogy erre is jó; de így alkalmazva még csak egy hasznot húztunk belőle. Azért használjuk fel a törkölyt először, mint baromfi-tápszert. Jóízűen kiszedegetik a magját a tyukok, pulykák, s ugyanazok fiai a felnőttebb korban; a kacsák jól eszik a héjját. Miután sokáig ellentáll az idő viszontagságainak, anélkül, hogy elrothadna: egyszerűen összehordatjuk valamely félreeső helyre, hová a baromfiak elszoknak vonulni s jó, gyenge idővel egész nap is elkotoráznak a jó langymeleg törkölyben, gyakran ugy beleásva magukat, hogy ki sem látszanak belőle.

Télen át, ha nagyon erős hidegek vannak, berakjuk a friss főzetet valamely fagymentes helyre s onnét időnkint kosárral akár a világgossággal bíró ölben vagy pedig szél ellen védett árnyékos helyen adjuk nekik. Mikor nagy hideg van: szükséges egy kevés tengeri az árpa vagy zab, esetleg buzaocsu közé; de ha enyhe az idő, akkor elég reggel egy kis főtt burgonya s egy kevés szemes eleség. Igen jó, naponkint egy kis nyers répát is adni; miután ez ellesulyozza a tulkövéredést, a mire is nagyon kell ügyelni a gazdasszonynak: időnkint megemelgetve néhányat a baromfiak közül; különben pedig látható ez leölése alkalmával is.

A törkölytől különösen a pulykák nagyon hamar zsirosodnak; azoknak február havig nagyon szűken adjuk a szemes eleséget, s azután is csak egy kis zabot, hogy ingerelve legyenek a tojásra (ugy hogy a törkölyön kívül, a miből tetszésük szerint ehetnek, számítok 30 drb

pulykára 1½—2 liter zabot s akkor már igen jól kövéren telelnek ki.)

Időnkint fenyőmag-főzetet öntök az összes baromfi-állomány vizébe: ez megóvja őket a szív- (zuza) vagyis gyomor-elzsirosodástól, ugyanynyira, hogy ha a rendes mustrálást megtartjuk, vagyis a tyukokat 4-ik, — pulykát 2-ik, — kacsát 5-ik, — ludat 7—8-ik évében változtatjuk: így 4—5 évre alig esik 5—6 elpusztult baromfi. Megjegyzem még, hogy a vályuból sohasem hiányozzék egy-két kiló rozsdás, elavult vas, mert ez megóvja a pépbetegségtől mindannyit. Ez szintén szükséges az apró baromfiaknak is.

Végül még azt jegyzem meg a törkölyre nézve, miszerint, ha egyszer a baromfiak részére eléggé kiaknáltuk s azt televényfölddélre ellettük, kitünően használhatjuk a virágkelnek óriásra való nevelésére.

Irodalom.

A „Magyar Háziaszonyok Naptára“, mely immár negyedik évfolyamát járja a magyar könyvpiacra, évről-évre méltó feltűnést kelt. Alig hisszük, hogy bárhol is hasonló naptár jelenék meg ugy a rendkívül szép kiállítás, mint kitünő tartalom tekintetében.

Az 1888. évfolyam 20 ivre torjed és a 4 oldalnyi tartalomjegyzék már magában is egy kis füzetet képez, tanuságot téve a naptár gazdag tartalmáról. A naptár 12 részre van osztva é. p. 1. Csillagászati — 2. Általános érdekű — 3. Szépirodalmi — 4. Ismeretterjesztő — 5. Mulattató rész — 6. Orvosi tanácsadó — 7. Konyhászati — 8. Kertészeti — 9. Háztartási — 10. Könyvviteli — 11. Hirdetési rész. 12. Tartalomjegyzék.

A tartalom főrészeinek ez elősorolása is már élénk képet nyújt a naptár bő tartalmáról, mind az, a mi egy háziasszonyt, egy nőt, egy művelt hölgyet érdekelhet, képviselve van benne s ha a tartalmat közelebbről megtekintjük, ugy találjuk, hogy annak minden egyes cikke szakavatott tollból folyt. Tanulni és szórakozni, egyaránt lehet e naptár mellett, mely mű nem is naptár már, hanem inkább a magyar nők, a magyar háziasszonyok nélkülözhetlen évkönyvévé almanachjává nőtte ki magát.

Tekintsünk csak végig — bár röviden — a naptár tartalmán.

Bevezetésül szolgál a csillagászati rész, mely a tulajdonképeni naptári részt adja. Ezt követi az általános érdekű rész. A felső uralkodó család tagjainak udvartartása, az európai országok színei, rendjelek, Európa statisztikája, 20 évre szóló naptár és a bélyegilletékek (skálák) szükséges és tanulságos utmutatókat szolgáltatnak és különösen könnyű átnézhetőség, valamint helyes berendezés által tűnnek ki. Egyik főrészt a naptárnak, különösen ilyen a művelt, sőt a legműveltebb közönség számára gondtal és fáradsággal szerkesztett naptárnak, főrészt természetesen a szépirodalom képezi. És az egyik nagy érdeme a „Magyar Háziaszonyok Naptárának“, hogy tág tért nyit a szépirodalomnak, de válogatva és éles szemmel bírálva csakis igazán jó műveket vesz fel a szépirodalmi részbe. Csakis névsorát akarjuk a szerzőknek adni és e névsor irodalmunk nem egy kitünőségének nevét tartalmazza. A névsor a következő: Lauka Gusztáv, Benedek Aladár, Benickyné Bajza Lenke, Lakos Gyula, Erdélyi Mikes Róza, Torkos Béla, Pataj Sándor, Galovich István, Bignio Emilia, Simon Emma, Sebők Gyula, Künnle Tivadar, Petri Mór, Kempfné Borostyáni Ida, Lipóvsy Róza, Madarassy László, Polgár Vilma, Szerény Ibolya, Gámentzy Annette, Murányi Ernő, Méry Károly, Gróc Lajos, Vay Sándor gróf és végre a „Magyar Háziaszony“ kitünő szerkesztője Andrea. Céljának megfelelőleg, hogy a szórakoztatás mellett tanitson is naptár a ismeretterjesztő rész címe

alatt a legkitünőbb cikkeket közli, melyeknek minél nagyobb körben elterjedése csakis ószintén kívánatos, a mennyiben oly sok kitünő gondolatot tartalmaznak, hogy azok jótékony hatása elmaradhatatlan és csakis a műveltség terjesztését idézheti elő. Az ezen részben előforduló szerzők közül kiemeljük a következőket: Vörös Julianna, K. Benicky Irma, Szegfü, Ács G., Schütz Gyula és dr. Dubay Miklós, kiknek cikkei a maguk nemében a legkitünőbb, legtanulmányosabb és ép ezért igen meleg ajánlásra méltó cikkek közé tartoznak.

Mielőtt a második és ugyyszólván főrésze, a szorosán háztartási és gazdaságira a naptár áttérne, mulattató részt közöl „melyben a szellemet szórakoztatja, a kedélyeket felvidítja.“

Áttérve már most a szorosán a gazdasági részre, következik először az orvosi tanácsadó. Gyakori betegségek rövid, velős ismertetése és e betegségeknek házi szerekkel való kezelésének, különösen az orvosi segély megérkezéig az első segély nyújtásának, előadása teszik e részt rendkívül fontosá és figyelemre méltóvá. Valóságos kincsesháza ez a jó gazdaságnak és e tanácsok követése által sok bajt megelőzhetni, sok szerencsétlenségnek elejét vehetni.

A konyhászati rész ez évben különösen gazdag. Nagyobb és kisebb igényeknek megfelelő étlapokat közöl az év minden napjára Kresák Gizellának szakértelemre valló tollából és ezen kívül még 17 rendkívüli étlapot is. A kerészeti rész fő tartalmát a havi teendők képezik konyha gyümölcs és díszkertekben, valamint a méhesben. A háztartási rész havi teendőkön kívül leltárt és eselédtartási rovatokat is közöl.

Végre áttérhetünk a 3-ik főrésze, a könyvvitelre. A naptár előző, valamint jelen évfolyomának is érdeme, hogy a könyvvitelt a magyar nők körében meghonosítja, mi által a rendszert, pontosságot és lelkiismeretességet egyfelől, másfelől a takarékoságot mozditja elő és így, különösen nálunk Magyarországon, ez irányban uttörő munkát végez, a mi magában is elismerésre méltó. Oly kitünő, könnyen átnézhető és azért minden nehézség nélkül pontosan vezethető könyvet, rovatos beosztással, mint e naptárban, sehol másutt nem találunk és így, mindenre kiterjedő figyelmes beosztás megalkotása valóban csak hosszas, fáradságos munka és tanulmány eredménye lehet.

A sok tanulság és szórakoztatón felül különösen ez teszi e naptárt oly becsessé, hogy nem szabadna sehol sem hiányoznia, a hol a szülők jó példával előljárni kötelességüknek tartják és a hol másfelől önmaguk eljárását is ellenőrizni akarják. Ily egyszerű és mégis rendszeres könyvvezetés hány-szor vethetett volna gátat a korai tönkrementeknek!

A „Magyar Háziasszony Naptára“ csak rendkívüli ajánlásra lehet méltó különösen, ha dus tartalma mellett még jutányos árát is tekintetbe vesszük!

A munka ára füzve 1 frt, kötve 2 frt. Megrendelések a „Magyar Háziasszony“ c. lap kiadóhivatalába, mely e naptárnak is kiadója intézendők. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján is.

A legjobb barát egy jó tanácsadó s ilyen csekély évi 6 frtért minden háziasszony szerezhethet magának, ha megrendeli a „Magyar Háziasszony“ című háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapot, mely a konyhában és a munkateremben, a kertben és a gazdaságban, a gyermek- és a betegszobában egyaránt hű, gondos és megbízható tanácsadó. „Munka után“ című szépirodalmi mellékletében a szórakozásról sem feledkezik meg s a lap olvasóinak évről évre növekedő száma legjobban bizonyítja, mily derekasan felel meg a „Magyar Háziasszony“ az eléje tűzött feladatnak.

A „Magyar Háziasszony“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal, (Budapesten, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatószámokkal. A legújabb szám következő változatos tartalommal jelent meg: I. Főlap. 12 oldal. Helyes választás. K. Benicky Irmától. — Lengyel vendégszeretet. Ács Gézáától. — Étrend gyomorbaosoknak. II. Orvosi munkatárstól. — Hogyan aludjunk? Grósz Lajostól. — Társas élet. Yo-Zsytól. — Orvosi tanácsadó. — Nők munkaköre. — Gyermekeink. Tapasztalt anyától. — Fehérnemű. Szomorú füz hervadt lombjától. — Háztartási gazdaság. Nagyné Szűts Rebekától. — Lakás. Daruvári Iréntől. — Baromfitartás. Högyész Idától. — Hasznos tudnivalók. Egy gyógyszerészről. — Konyhászati. Hetiétlap. Kovács Jánosnéól. — Hogyan főzünk, süssünk? — Egyletek és jótékony-ság. — Külömfélék. — Hymen. — Gyászrovat. — Kérdések. — Feleletek. — Fővárosi bevásárlási források. — Hetinaptár. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadóhivatal postája. — Kis hirdetések és Nyílt társalgó. II. „Munka után.“ Szépirodalmi melléklet. 4 oldal. Komor időben. Sipos Somától. — Budapesti élet. Tölgyes Mihálytól. — Daschkoff hercegnő. Benedek Aladártól. — Nászutazás. Polgár Vilmtól. (Folyt.) — Hogy jutott az öreg ur fiatal feleséghez? Lauka Gusztávtól. (Vége.) — Irodalom és művészet. — Gondolatok. — Apróságok. — Sakktalány. Szalatsy Ilonától. — Megfejtések. III. Regénymelléklet. 8 oldal. „A szívvilág titkaiból.“ Regény. Lauka Gusztávtól. I. rész. 9—16 lap.

Sirisaka Andor, „A babonáról“ című könyv szerzője, újabb az „Anyósok könyve“ című illusztrált humorisztikus műre hirdet előfizetést. Irta, nyírta, összeállította, gyűjtötte, fogalmazta, szerkesztette, ollóztá, másolta, kapta, kérte, rendelte, vette, szedte, csente, lopta, találta, kifundálta, ellette; szóval teljes egészeszö gyártotta s a t. közönség gyönyörködésére kiadta ő maga több humorizáló társával együtt.

Az „Anyósok Könyvé“-ben lesz körülbelül 200 anyósadoma s mintegy 300 velős szellemzika: bölcs mondások, gondolatok, hasznos tudnivalók, jó tanácsok, átkok és szitkozódások, kérdések és feleletek, tövisek, csalánok, bolond gombák, csodabogarak, röppentyűk, kartácsok, bombák, torpedók, frissítők, kedélyeskedések, nyájaskodások, csipkedések, tromfok, forgácsok, szilánkok, eszmetöredékek, apróságok, vegyesek, egyvelegek, külömfélék, — egész halmaza lesz e műben szép rendben összefoglalva és rendetlenül szétbálva; az elsőtől az utolsóig mind-mind az — anyósokról.

Szóval e könyv tartalma teljesen hű tükre lesz az anyósoknak s azt nagy élvezettel olvashatja mindenki, a házassalándó és nős ember egyaránt.

Előfizetési ára egy forint, mely összeg — vidékről legcélszerűbben postautalványon — minél előbb, de legkésőbb november 30-ig szerző-kiadó címére küldendő be Pécsre.

Vasuti menetrend.

H.-M. Vásárhelyről—Szeged felé: reggel 6 óra 51 perckor, délután 7 óra 10 perckor.

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 9 óra 33 perckor, délután 6 óra 51 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker, omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus-vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 perckor d. e.

Budapestre érkezik 2 óra 15 perc d. u., 7 óra 45 perc este.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e., 3 óra 47 perc d. u.

Gőzhajózási menetrend.

Szegedről—Mindszentre: vasárnap és szerdán reggel 5 óraker.

Mindszentről—Szentes felé: vasárnap és szerdán reggel 8 óraker.

Mindszentről—Szegedre: kedden és pénteken d. e. 10 óra előtt nem.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Ügyes fiatal emberek,

kik egy nagy tüzbiztosító-társaság részére, mint utazó ügynökök működni szándékoznak, küldjék be fölszerelt ajánlataikat

Goldberger A. V.

hirdetési irodájába

Budapest, váci-utca 9. szám.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

elad az

1887. évi december hó 1-én leendő húzáshoz

BAZILIKA SORSJEGYEK

évenként 3 húzás.

LEGKÖZELEBBI HUZÁS

1887. DECEMBER 1-ÉN

Főnyeremény 100,000 frt.

Bazilika-sorsjegyeket

Kézpénzfizetés mellett a hivat. napiárfolyamért.

Részletfizetésre:

3 dbot 18 havi részletre	á 1 frt 93 kr.
5 „ 18 „ „	á 3 „ 23 „
10 „ 16 „ „	á 6 „ 46 „

Már az első részlet lefizetése után az esetleges nyeremény kizárólag a részletív tulajdonosát illeti.

Mindszinten megrendelések REX KÁROLY urnál a Phönix bizt. társ. képviselőjénél adhatók fel.